

”Papparaiset” elävää perintöä takomassa

Erlainen osaaminen näkyväksi vapaaehtoistoiminnassa / Vantaan valikkoryhmän ja Kansalaisareenan seminaari 9.3.2023

Mia Kunnaskari / Suomen Ilmailumuseo, Vantaa. Kuva: Suomen Ilmailumuseo.

SIM ja vapaaehtoistoiminta

Ilmailu asiana ja ilmiönä uusi, vain noin satavuotias

Ilmailun kulttuuriperinnön säilyttämiseen herättiin ilmailupiireissä laajemmin 1960-luvulla

Ilmailumuseoyhdistys per. 1969, ensimmäinen ilmailuhistoriallinen näyttely 1972, Helsinki-Vantaan näyttely nimettiin ilmailumuseoksi 1976, ensimmäinen museorakennus valmistui 1981

”Vapaaehtoistoiminta museon DNA:ssa”

Ilmailumuseon polku on kulkenut vapaaehtoisten pyörittämästä näyttelystä museoammatillisesti ylläpidetyksi, vapaaehtoistoiminnan tukemaksi museoksi

Museotilastossa jopa yli 10 000 h/v, kun museoiden keskiarvo 400-500 h/v

Vapaaehtois- toiminnan muodot museolla

Rekisterissä noin 200

Aktiivisia noin 60-80

Suurin osa miehiä

Suurin osa töistä eläkkeelle
jääneitä (poikkeus simut)

Suurin osa kantasuomalaisia

Suurin osa lähi ja ryhmässä

Ohjauksessa oppiminen

Museo resursoi toimintaan

Arvostettu toiminnan muoto

- ”Papparaiset” entisöintivapaaehtoisten oma termi: Ilmailumuseoyhdistyksen Tiistaikerho
- Keskiviikkokerho
- Arkistoryhmä (myös itsenäistä ja etätehtävää)
- Simulaattorit (myös työkäisiä harrastajia)
- Pallotiimi (kuumailmapallovapaaehtoiset)
- Vapaaehtoisten opastukset ja keskusteluoppaat
- Hankkeet (esim. Evergreens, lentoemännät ja stuertit)
- Tapahtumat, pop-up
- Museon alkuaikoina vapaaehtoistoiminnassa mukana työkäisiä, perheitä, lapsia ja nuoria – miksi ei myös tänä päivänä?
- Ja kyllä, miellämme vapaaehtoistoiminnan myös yhteiskunnallisesti merkittäväksi hyvinvointipalveluksi

Vapaaehtoisuus on toimimista tärkeäksi koetun asian puolesta...

Vapaaehtoistyötä voi tehdä kuka tahansa iästä, asuinpaikasta, sukupuolesta tai muista ominaisuuksista riippumatta omien kykyjensä, aikataulujensa ja voimavarojensa mukaan...

Vapaaehtoisuus on kaksisuuntainen prosessi eli vapaaehtoistoiminta hyödyttää sekä tekijäänsä että sen kohdetta...

Kansalaisareena, Vapaaehtoistoiminnan periaatteet

VAPAAEHTOISTYÖ ON KAIKILLE, MUTTA KENET KELPUUTAT?
- HYVÄ KYSYMYS

Tärkeän asian puolesta toimiminen

Ilmailun kulttuuriperintö yhdistää mahdottomalta tuntuvien tehtävien äärelle. Kuva: Ilmailumuseoyhdistys ry:n kokoelma.

Voiko kuka tahansa tehdä vapaaehtoistyötä?

Hyvä kysymys, johon löydämme varmasti yhdessä vastauksia! Inspiraatiokuvana "Lentävä pyörätuoli" Mahe Scout OH-U017 ilmassa, Punkaharju 1985, pilottina K. Kaleva. Kuva: Juhani Horma, Suomen Ilmailumuseon kokoelmat.

Kaksisuuntainen prosessi

Vapaaehtoistoiminta hyödyttää sekä tekijäänsä että sen kohdetta. Elävää perintöä: taitojen välittämistä ja oppimista, yhteisöllisyyttä, kulttuuriperintötyöhön osallistumista. Kuva: Suomen Ilmailumuseon kokoelmat

Elävä perintö vs vapaaehtoistoiminta

Elävää perintöä ovat muun muassa käsityöt ja ruokaperinteet tai luontoon ja rakennusperintöön liittyvät tavat, tiedot ja taidot.

Aineetonta kulttuuriperintöä, joka siirtyy sukupolvelta toiselle

Elävää perinnettä, joka on läsnä ihmisten arjessa ja juhlassa

Määrittelemmekö vapaaehtoistyön liian suppeasti, odotammeko mitattavia tuloksia ja hyötyjä?

Vapaaehtoistoiminta saa uusia ulottuvuuksia, kun sitä ajattelee elävän perinnön jatkumona.

Erilainen ja monenlainen osaaminen

HALUATKO SINÄ OLLA ERILAINEN VAI MONENLAINEN ELÄMÄSI AIKANA?

Vapaaehtoispolkujen haarautumisen salliminen

Kuppilatiima on keskeinen osa toimintaa

Hengailu on kovaa hommaa

Tehtävien, tekemisen ja olemisen monipuolisuus

Inklusiivisen ajattelun kehittäminen

Läsnäolo, muistaminen

Kuulemisen taito

Kuva: Suomen Ilmailumuseo

PAPPARAISILTA OPPIMINEN – MYÖS ORGANISAATIONA

Hankkeita 1 / 2

Leading and Learning – Connecting Nordic Museums and Archives in Volunteer Leadership

Kaksivuotinen pohjoismainen vapaaehtoistyön kehittämishanke, jossa kahdeksan kulttuuriperintölaitosta Ruotsista, Norjasta, Tanskasta ja Suomesta tekevät yhteistyötä vapaaehtoistyön johtamisen ammattimaistamiseksi pohjoismaisissa museo- ja arkistosektoreissa.

Hanke on jatkoa aiemmalle hankkeelle Nordic Academy for Volunteer Management. Hanketta koordinoi Nordic Centre of Heritage learning and Creativity (NCK) Östersundista. Museoista ovat mukana Werstaan lisäksi Jämtli Östersundista ja Skansen Tukholmasta. Lisäksi mukana on Kansallisarkisto Suomesta, Aalborgin kaupunginarkisto Tanskasta, Norjan kansallisarkisto ja Jämtlandin arkisto Östersundista.

Hankkeita 2/2

Crema – Creative making for lifelong learning

CREMAN tavoitteena on kehittää ja inspiroida luovaa tekemistä aikuisoppimisessa museoiden ja maker-yhteisöjen välillä. Hanke kokoaa metodeja ja suosituksia kulttuuriperintöaineistojen ja museokokoelmien hyödyntämiseen innovatiivisella ja uudella tavalla. Yhtenä tavoitteena on luoda ohjeistuksia työskentelyyn erilaisten kohderyhmien kanssa. Ohjeistuksissa painottuvat mm. sukupolvien välinen oppiminen ja syrjäytymisen ehkäiseminen.

Loppuraportit julkaistaan 12/23

<https://www.museoliitto.fi/index.php?k=14859>

KIITOS!

MIA.KUNNASKARI@ILMAILUMUSEO:FI

KIITOS

MIA.KUNNASKARI@ILMAILUMUSEO.FI